

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советей ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Номууды ард зоной дунда тараан нэбтэрүүлхэ

Большевиктэ партиин, советтэ правительствоын эсэшэ сусашаг ахарал оролдолгын ашаар манай орон дотор номууд тон олоор мэлбэглэн гаргагдана ба ард зоной дунда тарагдана. Мунөө манай орон дотор 200 гаран хэблээ газарнууд, олон тоото номой магазинууд бии байха юм. Гансаан 1948 ондо Советскэ Союз дотор 40 мянга гаран номууд болон брошюрууд 600 миллион хэблэжэ таргагдана хэблэгдэн гаргагдана. Тэрэ тоодо манай Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл 146 элдэб нэрэлдтэй 850 хэблээлэй хуудангай нэбтэрүүлхэ номууды гаргаа.

Советскэ ном гэшэ манай ард ажайбайдай шуухала хэрэгсэл болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай республикын ажалшад КОГИЗ-эй, нэбтэрүүлхэ кооперациин магистинуудаар, «Союзпечатиин» кинсуудаар дамжуулан 3.600 мянга гаран тухэйрэй номууды худалдажа абанан байха юм. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай туршаа КОГИЗ-эй магазинуудаар дамжуула 1.447 мянган тухэйрэй номууд худалдагдана. Кабанскын аймагай Карл Маркссын нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд өөрынгөө библиотекэдэ 5.000 гаран тухэйрэй номууды худалдажа абана. Тэрэнь Яруунын аймагай «Улаан тула», Хорин аймагай «Арбижал», Сэлэнгын аймагай Карл Маркссын нэрэмжэтэ колхозууд өөздөнгөө библиотекануудтэ эхлэ мүнөөр номууды худалдажа абанан байха юм. Областной библиотечнэ коллектор түгэлэй үедэ колхозуудай захилаар 200 гаран библиотечкэнүүды эльгэжээн байха юм.

Ард зон үдэр эрэхэ бүри номууды олоор хэрэглэнэ, шэнэ номуудай гарахы хүлэжэ ядан байна. Советскэ хүнүд хадаа номы эрдэм хургуулин үндээн булаг, өөрынгөө политическэ ба культурна хэмжээ саашадан дээшлүүлгын шуухала зүйл мүн гэжэ тоолно.

Ажалшадэй эдэ эрилтэнүүды хахад гээшэ худалдаа наймаан бүхы системн хүдэлмэрилгээшэ шуухалын шуухала зорилго болно. Гэбшэ, тэдэнэр энэ зорилгоо үшөө хүсэд дүүргэдэггүй байнанин халагламаар.

Республика дотор ном худалдаха газар болошо КОГИЗ-эй Бурят-Монголой отделени энэ жэлэй түрүүшын хахадай түсэбөө миин 10 процент дүүргэ. Тус отделениин хүдэлмэрилгээшэ бүхы иймагуудтай номой магазинууды нэхэе тушаа ёһотой гэшын хэмжээ абанатгүй, номууды зөөбөрлэн абаашажа худалдаха хэрэгтэ үргэнөөр ябуулдг.

Эд хэрэгтэ гээшэ кооперациин талаар номууды худалдаха хэрэгтэ

Манай звеногой түрүүшүүл

Колхозойнай тарианажалай хоёдохи бригадын дэргэдэ комсомольско-залуушуудай звено эмхидхэгдэнхэй. Энэ звено залуушууд намда даалгажа үгөө нэн. Тэрэнхэ хойшо звеногой түрүү эргэдэ гаргахын тулада ехээн оролдолго гаргаан байна. Мунөө манай звеногой гөшүүд магтаалта найнаар хүдэлмэрилнэ.

Звеногой гөшүүд үндэр бүтээс ба эрхим шанар туйлахын түлөө бултадаа мурсынхэй. Энэ мурсынөөдэ таряа боогшод түрүүлжэ абана. Дарья Танхаева түрүүшын үдэрнүүдтэ мянган боолто боолог байгаа. Мунөө бүри еханүүд амжалтанууды туйлажа байна. Тэрэнэй хэйн хүдэлмэри шанар найнтай байдаг. Энэ хадаа үдэр соо 1430 боолто бооно. Тэршэлэн Тогошо Зарбуева үдэр бүри боолто 1120 хүрэтэр бооно.

Мүн звеногой машинист Нима Манжиков хүдэлмэридөө үнэн сахээр хандадаг байха юм. Манай звеногой участогай таряан халхинда дайрагдажа, ехээр найганхай. Тиммэнэ энэниин хахадха ехэ бэрхшээлүүд тохёоллодо. Гэбшэ, машинист Манжиков нима таряа хоёр хажуунаан хададаг байна.

Бидэнэр ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгы болзоороо урид дүүргэхын түлөө саашадаа улам ехэ эдбхитэйгээр хүдэлмэрижа, абанан уялгаа хэрэг дээрэ бэлтхэхэби.

Г. Кырмагенов, Түхэнэй аймагай «Улаан Шанай» колхозой нэгэдэхэ звеногой звеновод.

Түсэбнөө гадуур

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Хэжэнгын сомоной Сталиной нэрэмжэтэ колхозой гөшүүд ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгы болзоороо урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мурсынөөдэ эдбхитэйгээр оролсон байгаа. Тини, эдэнэр хэлхэн үгээ үнэн хэрэг дээрэ дүүргэжэ байха юм.

Сентябрийн 17-ной үдэр энэ колхоз аймаг соогоо эгээл түрүүнд гүрэндэ таряа тушааха жэлэингэ түсэбнөө сүм дүүргэбэ. Мунөө энэ колхозойхид түсэбнөө гадуур 3 мянган пүүд таряа гүрэндэ тушааха гэгэн уялгаа бэлүүлжэ байна.

Б. Базарон.

Республика дотор ном худалдаха газар болошо КОГИЗ-эй Бурят-Монголой отделени энэ жэлэй түрүүшын хахадай түсэбөө миин 10 процент дүүргэ. Тус отделениин хүдэлмэрилгээшэ бүхы иймагуудтай номой магазинууды нэхэе тушаа ёһотой гэшын хэмжээ абанатгүй, номууды зөөбөрлэн абаашажа худалдаха хэрэгтэ үргэнөөр ябуулдг.

Эд хэрэгтэ гээшэ кооперациин талаар номууды худалдаха хэрэгтэ

Доступная ХУНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКА

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбнөө болзоороо урид дүүргэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкмоуд ба аймгүсэдкомуудай зууршалгаар, дор дурсалдан колхозууд республиканска Хүндэлэлэй Доскада бэшгэдэбэ:

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГ:
«ИНТЕРНАЦИОНАЛ» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ Б. С. ЦЫБИКОВ, партиина организациин секретарь Н. З. ЖАЛСАНОВ).
«ЦЕТИНКИНЭЙ» нэрэмжэтэ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ Г. Ж. БАЛЪЖАНОВ, партиина организациин секретарь Х. Ж. ДАШИЕВ).
«УЛААН ОДОН» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ Р. Б. ЗУНДУЕВ, партиина организациин секретарь Ж. Ц. БУДАЕВ).

Таряа тушаалгы түгэхэхэ ударна декада

БАЙКАЛО-КУДАРА. (Телефоноор абтаба). Гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбнөө түгэхэхэ ударна декада энэ сонсохогдонхой. Сентябрьин 15-наа эхлэн энэ декадын үдэрнүүдтэ таряа тушаалгын темп нилээдгүй дээшлэбэ. Мунөөдэр Пушкинай, Молоотовой, Буденный нэрэмжэтэ, «Политотдел», «Совет Байкальцев» колхозууд таряа тушаалгаа дүүргэбэ.

Аймагай колхозууд ударна декадын үдэрнүүдтэ гүрэндэ уялгаа ёһотой таряа түсэбнөө сүм дүүргэдэ, сентябрийн 25-наа октябрьин 1 хүрэтэр түсэбнөө гадуур таряа тушааха уялгаа бэлүүлжэ байна.

Ударна декадын үдэрнүүдтэ колхозуудта туналхын тулада аймагай центрээ 30 коммунистууд, 20 комсомолцууд хүдөө нотагуудта гараа.

Номууды ард зоной дунда тараан нэбтэрүүлхэ — манай түрэл большевистскэ хэрэг мүн.

Номууды олоор уншажа, ургагты, болбосорогты, мэргэжэгты, нүхэдүүд!

Таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалга

А. БОЛОНЕВТОЛ АДЛИ БҮТЭЭСЭТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАЯ!

Манай звеногой түрүүшүүл

Рессор тэргэнэй зөөлөндэ албан хэрэгээ мартажархёо

Таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгы эхилхээр үни удаан болобошье, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой гөшүүд энэ хүдэлмэриг ураршан ябуулангүй, хамагай хойно шэрэгдэхээр. Эндэ полевой хүдэлмэрийн эхилхэнхэ хойшо хуряалга, тушаалгын график нэгэнтэше дүүргэдэггүй байха юм.

Энэ колхоз бэлдхэлэй пунктда үдэр бүри 200 центнер таряа тушааха дүрэн аргатай байбашье, арайхан хори—тушан центнер абаашадаг байна. Зарим үдэрнүүдтэ таряа тушаалгада огто хабаадаггүй. Нүүлэй табан хоног соо энэ колхоз таряа хуряалгын мүн тушаалгын графике хахадлаашьегүй.

Тус колхоз яахадха нима ехэ гэгдэлдэ ороо юм гэхэдэ, энэ шуухала кампания саг соон бэлдхэжэ шадаггүй байхана гадна, аяар мунөө хүрэтэр хүдэлмэришэ бүхы хүсээ таряа хуряалгада хүсэд элсүүлэггүй байха юм. Мүн хуряалгын хүдэлмэридэ ябагшадай олонхидын үйлдэбэрингөө нормонууды дүүргэдэггүй байна. Жаткын машинистууд Валданов, Цыбинова гэгшэд аяар 20 хоног соо оройдоо 20—25 гектар таряа хадаан байха юм. Тэршэлэн таряа боогшод Бальчинова, Очирова, Санжапова гэгшэд хуряалгада ороһоноо хойно үдэрэйнгөө нормонууды дүүргэжүй. Хтэрхэдэ зарим колхознигууд үдэр соо бүтээхэ нормо-

Түрүү комбайнернууд

«Комсомол» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Хэжэнгын МТС-эй комбайнер Б. Эрдынеев таряа хуряалгада ороһоноо хойшо социалистическэ мурсынөөдэ түрүүлжэ абана. Энэ хадаа таряа хадаа түсэбнөө дүүргэдэ, темпээ улам шаггадхажа байна.

Тэршэлэн тус МТС-эй комбайнернууд Федотов, Шыренжапов, гэгшэд таряа хадаа түсэбүүдэ 125—140 процент дүүргэдэ, саашадаа өршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байха юм.

Удын МТС нобшорно

Удын МТС-тэ харьяата хүдөө ажахын артелинууд таряа хуряалга болон гүрэндэ тушаалгы ехээр наатуулжа байна. Тэрэнэй гол шалтагаан хадаа МТС-эй комбайнерна паркын хангалтаггүйгөөр хүдэлмэрилдэгнөө болон. «Арбижал», «Шэнэ ажал», «Победа», Калинин нэрэмжэтэ колхозуудай полинууд дээгүүр комбайнерууд олонхүдэрнүүдтэ эдбэржэ, миин байдаг юм. Тинхэдэ Курбын сомоной колхозуудта хүдэлмэрилдэг комбайнернууд үдэр соо оройдоо хоёр-гурбагектар таряа хуряадаг байна. Мүн МТС-эй тракторна молотилканууд мунөө хүрэтэр хүсэд заһабарилдаггүй байнаар. Тиммэнэ жаткааг хахадлаан таряан сохигдонгүй үни удаан хэбтэдэг.

Комбайнерна паркын нима муугаар хүдэлмэрилжэ байсан болобошье МТС-эй хүтэлбэрилгээшэ энэ гэгдэлгэни байдалха хахасаха тушаа шанта хэмжээнүүды абанатгүй. МТС-эй механикууд, тубхын түрүүндэ ахалагша механик нүхэ Машанов комбайнернуудта техникческэ ямаршье туһаламжа үзүлдэггүй байха юм. Тэршэлэн МТС-эй директор нүхэр Кравченко таряа хуряалгы бодото хүтэлбэрээр хахгахын орондо, харин энэ хэрэгтэ бөө зайлуулаад, кабинет соогоһанаа амархан нуужа байдаг.

Гадна, директорты политическэ талаар орлогшо нүхэр Кутько ехэнхү үдэрнүүдтэ гэртэ байгаад поли дээгүүр ябадаггүй юм. Тинхэлээр комбайнернуудай дунда политическэ-нигтын элдэмэри муугаа ябуулагдадаг, социалистическэ мурсынөө ёһо тэдэгээр эмхидхэгдэбэ байна.

Комбайнерна паркы дүүрэн хү, соевын хэрэглэжэ, таряа хуряалгы түргэнөөр ба эрхим шанартайгаар дүүргэнэй түлөө Удын МТС-эй хүдэлмэридөө эрид хубилалта хэхэ ёһотой. **А. Зяблицев.**

Һүниндөө таряа сэбэрлэхэбди

Комсомолка Ирина Овчинниковагай үүсхэл

Һаяхан Иволгын аймагай Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой комсомолцууд ба залуушууд тусгаар суглаа хэжэ, таряа хуряалга дээр ямараар хүдэлмэрилжэ байханаа зүбшэн хэлсэлэн байна. Тинхэ зуураа, зарим комсомолцууд ба залуушууд энэ хүдэлмэридэ хүсэд хабаадаггүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Саашадаа эдэнэр таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалгада баранджа хабаадаха гэжэ шийдхэн байна. Тини, комсомолка Ирина Овчинникова һүниндөө таряа сэбэрлэхын тулада залуушууһаа бүрлэлэн тусгаар звено эмхидхэхэ тухай дурадхал оруулба.

Энэниин тэндэ сугларагшад хүндэтгөөр хүлэжэ абаад, табан звенонууды эмхидхэн байна. Комсомолцууд Овчинникова, Яковлев, Афанасьева, Пузев ба Кокорин гэгшэд звеневодууд болгодон томилогдоо.

Звено бүхэн һүни бүри 30 центнернээ бага бэшэ таряа сэбэрлэхэ гэгэн уялга абанан байна. Мунөө тэдэнэр хэлэһэн үгээ хэрэг дээрэ бэлүүлжэ ажалы. Нүүлэй үедэ тэдэнэрэй ажалы бүтээсэ улам дээшлэжэ байна. Нүхэд Овчинникова, Яковлев, Афанасьева гэгшэдэй звенонууд һүни бүри 40—40 центнер таряа сэбэрлэнэ.

ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ МИНУТА БҮХЭНИИЕ ГАМНАХА

А. БОЛОНЕВ, Ехэ-Куналейн МТС-эй комбайнер

Би Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэгби. Эндэхэ поли комбайнаар хуряахад хушар хүндэ байдаг юм. Ушарын хадаа тарилган хахадтай газарта хэгдэнхэй. Тиммэнэ комбайнаа хада өөдэ, уруу ябуулаха хэрэгтэй болодог. Иимэ газарта таряа хуряахад комбайнаа нмагтал таару зохидоор ябуулаха гэшэ тон шуухала байна.

Энэ колхоздо би 10 жэлэй турша соо комбайнаар таряа хуряанаб. Тинхэ зуураа, хахадтай газарта хүдэлмэрилжэ һуранхайб. Хуряагдаха таряа бригадануудта хубаажэ эхилхэдэн, би өөрынгөө һайн дураар хахадтай газар эрижэ абаа һэм. Иимэ харюусалгатай ажал хүдэлмэри даажэ абаад байхад манай агрегадай гөшүүд үйлдэбэрингөө бүтээсэ эрид дээшлүүлжэ гэжэ шийдэн байгаа. Түрүүшын үдэрнүүдтэ 9—10 гектар хуряадаг байгабди. Тинхэдэ агрегадай гөшүүд хэһэн хүдэлмэри шамарладаг һэн. Нэгэнтэ бидэнэр бултадаа сугларжа, ажалайнгаа бүтээсэ саашада дээшлүүлжэ гэжэ нэгэн һангалтайгаар шийдхэнхэй. Тинхэ зуураа хуряалга дээр минута бүхэниие гамнаха хэрэгтэй гэжэ хүн бүхэн хэлэ һэн. Хуряалгы түгэхэхэ тушаа бултадаа суглар-

А. БОЛОНЕВ

Комбайнаа минуташье миин байлангүй хүдэлмэрилхэ тухай хөөрлөхэдэ, минни трактор шэрэдэг тракторист Трофим Кушнарев:

— Энэниинэ түргэнөөр яагаад ябуулаха гэшэ биинди, — гэжэ гайхангаар асуугаа һэн. Тинхэтэйн хамта, миин байжа хосороодог сагаа тоолобди. Урда үдэрэйнгөө жэшээгээр абаад үзэхэд манай тракторта уһа хэхэдэ — 10 минута, горюч хэхэдэ — баһа 10 минута минил байһан байгабди. Мүн подшиннигаа тодоходоо, тэршэлэн шүрбүүдэ шагнагдахадаа хэдэн олон минута соо миин байдагаа элирүүлэ һэмди.

Иимэ ехэ үнэтэ сагаа миин үгэргэдэг байһандаа бултадаа халагдан, саашадаа нима ябадалы яабашье дабтахгүй гэжэ хэлсэд, тэрэнэ хэрэг дээрэ бэлүүлжэ эхилэбди. Тэрэнэй ашаар, үдэрэйнай бүтээсэ улам бүри дээшлэбэ. Мунөө 18 гектар хүрэтэр хаданабди.

Манай агрегадай гөшүүд хүдэлмэрийн үдэрнэ алмажа ябадала гансал трактор байлгахаяа болхоороо хизаарлаггүй байха юм. Тини, тракторай гү, али комбайнын эдэрэ һаань, тэрэнэй ямар нэгэн частине колхозой куннида гү, али МТС-эй мастерсколо

